

Familj och Miljö	Barnets utveckling	Föräldrarnas förmåga
<p>Nuvarande familjesituation</p> <p><u>Familjens sammansättning</u> Skydd för barnet: att bo tillsammans med båda föräldrarna. Risk för barnet: att leva i utsatta familjekonstellationer.</p> <p><u>Föräldrarnas hälsa och beteende</u> Risk för barnet: att ha en förälder som har utvecklingsstörning, funktionsnedsättning, hälso- eller beteendeproblem</p> <p><u>Syskonens hälsa och beteende</u> Risk för barnet: att leva med syskon som har ohälsa, funktionsnedsättning eller beteendeproblem</p> <p>Familjebakgrund</p> <p><u>Föräldrarnas erfarenheter från sin egen uppväxt</u> Risk för barnet: att ha föräldrarna som varit utsatta under sin uppväxt</p> <p><u>Tidigare händelser av betydelse i familjen</u> Risk för barnet: att svåra händelser tidigare hänt i familjen Risk för barnet: att barnet själv eller syskon tidigare varit utsatta</p> <p>Boende, arbete och ekonomi</p> <p><u>Stabilitet och kvalitet i boendet</u> Skydd för barnet: att ha stabilitet i boendet Risk för barnet: att leva under bristfälliga bostadsförhållanden, vara hemlös, ha ett kringfläckande liv</p> <p><u>Arbete eller annan sysselsättning</u> Skydd för barnet: att ha föräldrar med högre utbildning och god anknytning till arbetsmarknaden Risk för barnet: att ha föräldrar med låg utbildning och svag anknytning till arbetsmarknaden</p> <p><u>Ekonomi</u> Skydd för barnet: att leva i en familj med trygk och ordnad ekonomi, att bo i område med hög socioekonomisk status Risk för barnet: att leva i en familj med ekonomisk stress och långvarig fattigdom, att bo i ett område med låg socioekonomisk status</p> <p>Socialt nätverk och integrering</p> <p><u>Familjens sociala nätverk och integrering</u> Skydd för barnet: att ha ett prosocialt nätverk Risk för barnet: att sakna eller ha ett komplicerat socialt nätverk</p> <p><u>Familjens professionella nätverk</u> Skydd för barnet: att få fungerande stödinsatser eller skydd Risk för barnet: att sakna eller få bristande stödinsatser eller skydd</p>	<p>Hälsa</p> <p><u>Hälsa och utveckling</u> Skydd hos barnet: att ha en god hälsa och utveckling Risk hos barnet: att ha fysiska hälsoproblem, funktionsnedsättning eller utvecklingsförsening Risk hos barnet: att få fysiska skador till följd av våld och övergrepp Risk hos barnet: att ha psykiska hälsoproblem Risk hos barnet: att ha gjort en tidig alkohol- eller drogdebut, att ha ett risk- eller missbruk</p> <p><u>Tillgång till hälso- och sjukvård och tandvård</u> Skydd för barnet: att ha rätt till och tillgång till hälso- och sjukvård och tandvård</p> <p><u>Barnets andra vårdkontakter</u> Risk för barnet: att ha en försummad hälso- och sjukvård eller tandvård</p> <p>Utbildning</p> <p><u>Trivsel och närvaro</u> Skydd för barnet: att ha rätt till förskola och skola, att ha en positiv anknytning till förskola och skola Risk hos barnet: att ha en oroväckande frånvaro, för låga förväntningar från vuxna och en bristande skolmiljö</p> <p><u>Lärande</u> Skydd hos barnet: att ha en god inlärningsförmåga och ett intresse för skolarbete Risk hos barnet: att ha en bristande språklig förmåga och inlärningssvårigheter</p> <p><u>Skolresultat och studieplanering</u> Skydd hos barnet: att ha godkända skolresultat Risk hos barnet: att ha bristfälliga skolresultat</p> <p><u>Lek och fritid</u> Skydd hos barnet: att ha förmåga att leka och möjlighet att utveckla intressen</p> <p>Känslor och beteende</p> <p><u>Anknytning</u> Skydd hos barnet: att ha en trygg anknytning till någon vuxen Risk hos barnet: att ha en otrugg och desorganiserad anknytning</p> <p><u>Känslor och temperament</u> Skydd hos barnet: att känna glädje, nöjdhet och ha förmåga att hantera känslor åldersadekvat Risk hos barnet: att inte känna rädsla Risk hos barnet: att känna ilska</p> <p><u>Känslor och beteende (forts.)</u> Risk hos barnet: att känna nedstämdhet eller oro Risk hos barnet: att uppvisa överaktivitet, impulsivitet eller ha svårt att koncentrera sig</p>	<p>Grundläggande omsorg</p> <p><u>Grundläggande omsorg</u> Skydd för barnet: att ha föräldrar som ger god omsorg och ser till att barnet får hälso- och sjukvård och tandvård vid skada och sjukdom Risk för barnet: att ha föräldrar som brister i att ge omsorg (vanvård). Att ha föräldrar som försummar barnets behov av hälso- och sjukvård eller tandvård vid skada och sjukdom</p> <p><u>Vardagsrutiner</u> Skydd för barnet: att ha föräldrar som skapar och upprätthåller fungerande och förutsägbara vardagsrutiner Risk för barnet: att ha föräldrar som brister i att skapa och upprätthålla rutiner eller som har oförutsägbara vardagsrutiner</p> <p><u>Ansvar</u> Skydd för barnet: att ha föräldrar som tar ansvar utifrån barnets ålder Risk för barnet: att ha föräldrar som brister i att ta ansvar och som ger ett orimligt ansvar till barnet Risk för barnet: att ha föräldrar som brister i sin tillsyn av barnet</p> <p>Stimulans och vägledning</p> <p><u>Stimulans och engagemang</u> Skydd för barnet: att ha föräldrar som ger stimulans och engagerar sig i barnet. Att ha föräldrar med realistiska förväntningar på barnets utveckling och förutsättningar Risk för barnet: att ha föräldrar som brister i att ge stimulans och som inte engagerar sig i barnet. Att ha föräldrar med orealistiska förväntningar på barnets utveckling</p> <p><u>Vägledning och uppfostringsstrategier</u> Skydd för barnet: att ha föräldrar med en tydlig och empatisk uppfostringsstil Risk för barnet: att ha föräldrar med en auktoritär uppfostringsstil, inkonsekventa uppfostringsstrategier eller försummande hållning. Att ha föräldrar som har svårigheter att hantera konflikter och gränssättning</p> <p>Känslomässig tillgänglighet</p> <p><u>Stabilitet i kontakt</u> Skydd för barnet: att ha föräldrar som är pålitliga, förutsägbara och varaktiga relationen med barnet Risk för barnet: att ha föräldrar som är oförutsägbara i relationen med barnet och som upprepat har orsakat kontinuitetsbrott i relationen till barnet</p> <p><u>Känslomässig reglering och skydd</u> Skydd för barnet: att ha föräldrar som är känslomässigt tillgängliga Risk för barnet: att ha föräldrar som brister i sin känslomässiga reglering och sitt känslomässiga skydd</p>

Familj och Miljö - forts.

Kom alltid ihåg att fråga vidare när du identifierar något som kan vara en riskfaktor eller skyddsfaktor.

T ex:

- Hur ofta händer något?
- Hur omfattande är problemen?
- Vilka konsekvenser får det (för barnet)?

Det är viktigt att inte nöja sig med otydliga svar. Till och med svar som "ofta, sällan, mycket, lite, alltid, aldrig" är otydliga. Fråga vidare och se till att svaren förtydligas.

Barnets utveckling - forts.

Attityder och värderingar

Risk hos barnet: att uppvisa negativa problemlösningar, tolkningar eller attityder

Risk hos barnet: att uppvisa svårigheter med medkänsla, skuld eller ånger

Identitet

Skydd hos barnet: att vara trygg i sin identitet, ha en god självkänsla och självförtroende och känna sig accepterad

Risk hos barnet: att uppvisa rebelliska, normbrytande, kriminella värderingar och attityder

Självständighet

Skydd hos barnet: att uppvisa självständighet och integritet

Risk hos barnet: att brista i självständighet och integritet

Socialt beteende

Skydd hos barnet: att uppvisa ett positivt förhållningssätt och problemlösningar, ett gott uppträdande och en positiv yttre framtoning

Risk hos barnet: att uppvisa trotsighet, ilska eller oräddhet

Risk hos barnet: att uppvisa ett riskbeteende

Sociala relationer

Relationer till föräldrarna

Skydd för barnet: att ha en pålitlig, förutsägbar och varaktig relation till sina föräldrar

Risk för barnet: att ha en oförutsägbar relation till sina föräldrar och ha upplevt upprepade kontinuitetsbrott i relationen

Risk för barnet: att ha föräldrar som har en konfliktfylld separation mellan sig

Relationer till andra barn och vuxna

Skydd för barnet: att ha prosociala relationer till syskon, kamrater och vuxna

Risk för barnet: att ha problematiska relationer till kamrater och vara utsatt i skolan

Våld, övergrepp och utnyttjande

Risk för barnet: att utsättas för psykiskt och fysiskt våld

Risk för barnet: att bevittna och uppleva våld

Risk för barnet: att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck

Risk för barnet: att utsättas för sexuella övergrepp

Risk för barnet: att utsättas för sexuell exploatering

Risk för barnet: att utsättas för utnyttjande

Föräldrarnas förmåga - forts.

Känslomässigt stöd

Skydd för barnet: att ha föräldrar som ger ett känslomässigt stöd till barnet

Risk för barnet: att ha föräldrar som känslomässigt försummar barnet

Säkerhet

Skydd mot psykiskt och fysiskt våld

Skydd för barnet: att ha föräldrar med en tydlig och empatisk uppfostringsstil.

Att ha föräldrar som skyddar barnet mot att utsättas för fysiskt eller psykiskt våld.

Att ha föräldrar med en negativ attityd till uppfostringsaga och med insikt om vålds skadliga effekter och om barnets behov av stöd

Risk för barnet: att ha föräldrar som utsätter barnet för psykiskt och fysiskt våld eller har en positiv attityd till uppfostringsaga. Att ha föräldrar som har svårt att sätta gränser. Att leva i en familj där det förekommer våld mellan de vuxna

Skydd mot att bevittna och uppleva allvarliga konflikter eller våld mellan vuxna

Skydd för barnet: att leva i en familj där de vuxna har ett fungerande samspel med varandra. Att ha föräldrar som skyddar barnet mot att bevittna och uppleva våld.

Att ha föräldrar med insikt om vålds skadliga effekter och barnets behov av stöd

Risk för barnet: Att bevittna eller uppleva våld mellan vuxna. Att leva i en familj där det förekommer normalisering av våld eller allvarliga konflikter

Skydd mot sexuella övergrepp och sexuell exploatering

Skydd för barnet: att ha föräldrar som förmedlar respekt för varandras integritet inom familjen. Att ha föräldrar som skyddar barnet mot att utsättas för sexuella övergrepp eller sexuella exploatering. Att ha föräldrar med insikt om skadliga effekter av sexuella övergrepp eller sexuell exploatering och barnets behov av stöd

Risk för barnet: att ha föräldrar som utsätter barnet för sexuella övergrepp eller sexuell exploatering

Skydd mot utnyttjande

Skydd för barnet: att ha föräldrar som skyddar barnet mot att utsättas för utnyttjande. Att ha föräldrar med insikt om skadliga effekter av utnyttjande och barnets behov av stöd

Risk för barnet: att ha föräldrar som utsätter barnet för utnyttjande.